Talim Noktası.

5. Sınıf

Türkçe

Fiilden türeyen betimleyici kelimeler; yazım ve noktalama uygulamaları

2. Tema: Atatürk'ü Tanımak · Konu 02 · Konu Anlatımı

2. TEMA

Fiilden türeyen betimleyici kelimeler; yazım ve noktalama

Bu temada neler var?

1 Okuyalım: Aslanlı Yolda Bir Sabah 4
2 Hareketli Betimlemeler: Fiilden Türeyen Kelimeler 7
3 Betimleyerek Yazalım 10
4 Yazım ve Noktalama Köşesi 13
★ Konu Testi 16
★ Cevap Anahtarı 18

"Bayrak" dediğimizde gözümüzün önüne bir bayrak gelir. "Rüzgârda dalgalanan bayrak" dediğimizde ise o bayrak kıpırdamaya başlar. Bu iki söz arasındaki fark "dalgalanan" kelimesidir. Bu kelime "dalgalanmak" fiilinden türemiştir ve bayrağı bir hareketle betimler. Bu konuda fiillerden türeyip isimleri betimleyen kelimeleri tanıyacak, yazılarınıza hareket ve canlılık katmak için bu kelimeleri kullanmayı öğreneceksiniz.

Bu konuda

- Özgün bir metni okuyacak, metinde açıkça söylenenleri bulacaksınız.
- Fiilden türeyip bir ismi hareketle ya da durumla betimleyen kelimeleri tanıyacaksınız.
- Bu kelimeleri kullanarak cümlelerinizi zenginleştirecek, kısa bir betimleme paragrafı yazacaksınız.
- Virgül, soru işareti ve büyük harf kurallarını yazılarınızda uygulayacaksınız.
- Fiilden türeyen betimleyici kelimeler yazılı sınavda ölçülmez: Ekleri ezberlemeniz gerekmez, bu kelimeleri metinde fark edip kendi cümlelerinizde kullanmanız yeterlidir. Konu testindeki bu konuyla ilgili sorular alıştırma içindir. Yazım ve noktalama kuralları yazılıda sorulabilir.

Anahtar kavramlar

fiil · betimleme · fiilden türeyen betimleyici kelime · virgül · soru işareti · büyük harf

Etkinlik 1

Ön değerlendirme: Ne biliyorum?

1. "Bir kuş gördüm." ve "Dala konan bir kuş gördüm." cümlelerinden hangisi gözünüzün önünde daha canlı bir resim oluşturuyor? Nedenini bir cümleyle yazınız.
2. "koşmak, okumak, uyumak" kelimeleri iş mi, varlık mı bildirir?
3. "Akşam yemeğinde sıcak çorba içtik." cümlesinde çorbanın nasıl olduğunu anlatan kelime hangisidir?
4. "Öğretmenimiz ayla Hanım bizi müzeye götürdü" cümlesindeki iki yanlışı bulup düzeltiniz.

Notlarım

1 Okuyalım: Aslanlı Yolda Bir Sabah

Etkinlik 2

Okumadan önce

- Başlığı ve görseli inceleyiniz. Aslanlı Yol sizce nerededir? Tahmininizi bir cümleyle yazınız.
- Metni sessiz okuyunuz. Okurken bir hareketi ya da durumu anlatarak isimleri betimleyen kelimelere dikkat ediniz.

★ ASLANLI YOLDA BİR SABAH

Kasım ayının serin bir sabahıydı. Otobüsümüz Ankara'nın geniş caddelerinden geçerek ağaçlarla kaplı bir tepenin eteğinde durdu. Öğretmenimiz Ayla Hanım, ağaçların arasından görünen yapıyı gösterdi:

— İşte Anıtkabir, dedi. Atatürk'ün ebedî istirahatgâhı.

Basamakları çıkınca önümüzde uzun bir yol belirdi. Yolun iki yanında taştan oyulmuş aslan heykelleri sıralanıyordu. Ayla Hanım bu yolun adının Aslanlı Yol olduğunu söyledi. Aslanlar sessizce yatıyor, sanki gelen ziyaretçileri karşılıyordu.

— Aslanlar neden yatar gibi duruyor? diye sordu Arda.

— Bu aslanlar barış içindeki gücü anlatır, dedi öğretmenimiz. Güçlüdürler ama kimseye saldırmazlar.

Yolun sonunda geniş bir meydana çıktık. Meydanın taşları Türk halılarındaki desenleri andıran şekillerle döşenmişti. Meydanın bir ucunda göğe uzanan sütunlarıyla görkemli bir yapı yükseliyordu. Sütunların önünde nöbet tutan askerler kıpırdamadan duruyordu. Rüzgârda dalgalanan bayrağımıza bakınca içim ısındı.

Şeref Holü'ne çıkan basamakları yavaş yavaş tırmandık. İçeride kimse yüksek sesle konuşmuyordu. Tek parça mermerden yapılmış büyük lahdin önünde saygı duruşunda bulunduk. Yanımda duran Nehir'in gözleri dolmuştu. Ben de yutkundum.

Sonra müzeyi gezdik. Camekânlarda Atatürk'ün kullandığı eşyalar duruyordu: yazı yazdığı kalemler, taktığı gözlükler, okuduğu kitaplar... Deniz, sayfalarının kenarına notlar alınmış bir kitabın önünde durdu.

— Okuduğu kitapların kenarına not almış, dedi hayranlıkla.

Ayla Hanım gülümsedi:

— Atatürk, okumayı hiç bırakmayan bir liderdi. En yoğun günlerinde bile kitaplarına zaman ayırırdı.

Otobüse dönerken herkes sessizdi. Pencereden geride kalan tepeye baktım. Rüzgârda dalgalanan bayrak hâlâ görünüyordu. Defterimi açtım ve şu cümleyi yazdım: "Bugün tanıdığım lider, okuduğu kitaplarla da bize bir şey anlatıyordu."

Bu metin özgün olarak yazılmıştır.

Kelime köşesi

- **ebedî istirahatgâh:** Sonsuza dek dinlenilen yer; burada Atatürk'ün kabrinin bulunduğu yer anlamında.
- **lahit:** Üstü kapalı, taştan ya da mermerden yapılmış büyük mezar sandukası.
- **camekân:** Eşyaların görülebilmesi için önü ya da üstü camla kaplı dolap.
- **saygı duruşu:** Bir kişiyi anmak için belli bir süre sessizce, hareketsiz durma.

Etkinlik 3

Metinde ne yazıyor?

1. Öğrenciler Anıtkabir'e hangi mevsimde gitti? Metinden bir kanıt yazınız.
2. Ayla Hanım'a göre aslanlar neden yatar gibi duruyor?
3. Aşağıdaki tabloyu metne göre doldurunuz.

Yer	Orada görülenler
Aslanlı Yol	
Meydan	
Şeref Holü	
Müze	

1. Deniz'i hayran bırakan şey neydi?

Ne öğrendik?

1. Metindeki olayların sırasını 1'den 4'e kadar numaralandırınız: ( ) Müzeyi gezdiler. ( ) Aslanlı Yol'da yürüdüler. ( ) Lahdin önünde saygı duruşunda bulundular. ( ) Otobüs tepenin eteğinde durdu.

2. Anlatıcı otobüse dönerken defterine ne yazdı?

3. Anlatıcının defterine yazdığı cümleyi kendi cümlelerinizle açıklayınız.

Notlarım

2 Hareketli Betimlemeler: Fiilden Türeyen Kelimeler

Metinde “gelen ziyaretçiler”, “nöbet tutan askerler”, “dalgalanan bayrak”, “okuduğu kitaplar” sözlerini okudunuz. Bu sözlerdeki “gelen”, “tutan”, “dalgalanan”, “okuduğu” kelimeleri “gelmek”, “tutmak”, “dalgalanmak”, “okumak” **fiillerinden** türemiştir. Hepsi de hemen arkasından gelen ismi bir hareketle ya da durumla betimler.

Tanım Fiilden türeyen betimleyici kelime

İş, oluş ya da hareket bildiren kelimelere fiil denir: koşmak, uçmak, akmak. Fiilden türeyip bir ismin önüne gelen ve o ismi bir hareketle ya da durumla betimleyen kelimelere fiilden türeyen betimleyici kelime denir: koşan at, uçan kuş, akan su.

Bu kelimeleri bulmak için isme “Nasıl?” ya da “Hangi?” sorusunu sorarız. Cevap bir hareket ya da durum bildiriyorsa fiilden türeyen betimleyici kelimeyi bulmuşuz demektir.

- Nasıl bir kuş? **Dala konan** bir kuş.
- Hangi tren? **Birazdan kalkacak** tren.
- Nasıl bir ekmek? **Kızarmış** ekmek.

Notlarım

Fiilden betimlemeye

Ekleri ezberlemeniz gerekmez, nasıl çalıştığını görmeniz yeterlidir

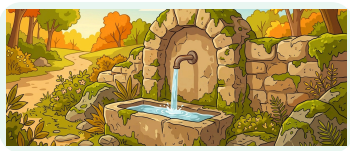
Fiil		Ek		Betimleyen kelime + isim
uç(mak)	+	-an	→	**uçan** kuş
kalk(mak)	+	-acak	→	**kalkacak** tren
kızar(mak)	+	-mış	→	**kızarmış** ekmek
ak(mak)	+	-ar	→	**akar** su
bit(mek)	+	-mez	→	**bitmez** yol
oku(mak)	+	-duğum	→	**okuduğum** kitap

DALGALANAN BAYRAK

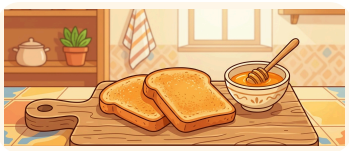
"Dalgalanmak" fiilinden türedi. Bayrağı bir hareketle betimliyor.

AKAR SU

"Akmak" fiilinden türedi. Suyun hep aktığını anlatıyor.

KIZARMIŞ EKMEK

"Kızarmak" fiilinden türedi. Ekmeğin kızarma işinin bittiğini anlatıyor.

Betimlemede zaman

Fiilden türeyen betimleyici kelimeler, betimledikleri isimle ilgili işin **ne zaman** gerçekleştiğini de sezdirir.

Aynı mektup, üç farklı zaman

Bitti

yazılmış mektup
Yazma işi tamamlanmış.

Sürüyor

yazılan mektup
Yazma işi şu sıralar sürüyor.

Olacak

yazılacak mektup
Yazma işi henüz yapılmadı, ileride yapılacak.

Örnek 1: Metinden bulalım

Soru: Aşağıdaki sözlerde ismi betimleyen kelimeyi ve bu kelimenin türediği fiili bulunuz: "taştan oyulmuş aslan heykelleri", "göğe uzanan sütunlar", "geride kalan tepe", "taktığı gözlükler".

Çözüm:

Söz	Betimleyen kelime	Türediği fiil
taştan oyulmuş aslan heykelleri	oyulmuş	oyulmak
göğe uzanan sütunlar	uzanan	uzanmak
geride kalan tepe	kalan	kalmak
taktığı gözlükler	taktığı	takmak

Her birinde betimleyen kelime ismin hemen önündedir ve bir hareket ya da durum bildirir.

Örnek 2: İki cümleyi bir cümle yapalım

Soru: "Bayrak rüzgârda dalgalanıyordu. Ben bayrağa baktım." cümlelerini fiilden türeyen betimleyici bir kelime kullanarak tek cümle hâline getiriniz.

Çözüm: "Ben rüzgârda dalgalanan bayrağa baktım." İlk cümledeki "dalgalanıyordu" fiili "dalgalanan" kelimesine dönüştü ve bayrağı betimledi. Böylece iki cümle tek ve akıcı bir cümle oldu.

Ne öğrendik?

1. "Çiçek açan ağaçların altında oturduk." cümlesinde ismi betimleyen, fiilden türemiş kelimeyi ve bu kelimenin türediği fiili yazınız.

2. "uçmak, parlamak, kaynamak" fiillerinden betimleme yapan kelimeler türetip her birini bir isimle kullanınız.

3. "Kedi uyuyordu. Kediyi sevdim." cümlelerini fiilden türeyen betimleyici bir kelimeyle tek cümle hâline getiriniz.

4. Aşağıdaki sözlerin hangisinde iş henüz gerçekleşmemiştir?

A) pişmiş yemek
B) pişen yemek
C) pişecek yemek
D) pişirdiğim yemek

3 Betimleyerek Yazalım

Tanım Betimleme

Bir varlığı ya da yeri okurun gözünde canlandıracak biçimde anlatmaya betimleme denir. Betimlemede varlığın görünüşü, sesi, kokusu ya da hareketi gibi özellikleri kelimelerle anlatılır. Okur, anlatılanı sanki görüyormuş gibi zihninde canlandırır.

Fiilden türeyen betimleyici kelimeler yazımıza **hareket** ve **canlılık** katar. Bu kelimelerle aynı zamanda iki cümleyi birleştirip daha akıcı cümleler kurabiliriz.

Örnek 3: Paragrafı canlandıralım

Soru: Aşağıdaki paragrafı fiilden türeyen betimleyici kelimeler ekleyerek daha canlı hâle getiriniz. “Parkta bir havuz vardı. Havuzun yanında çocuklar oynuyordu. Ağaçlarda kuşlar vardı. Bir bank boştu.”

Çözüm: “Parkta fıskiyesinden durmadan su fışkıran bir havuz vardı. Havuzun yanında gülüşerek koşan çocuklar oynuyordu. Ötüşen kuşlar dalları süslüyordu. Ağaçların gölgesinde kalan bir bank boştu.” Yeni paragrafta “fışkıran”, “koşan”, “ötüşen”, “kalan” kelimeleri parkı hareketli ve sesli bir resme dönüştürdü.

Betimleme paragrafı yazmanın adımları

1 Gözlemle
Neler görüyor, duyuyor, kokluyorsun? Neler hareket ediyor?

2 Kelime topla
Renkleri, sesleri, hareketleri bir listeye yaz.

3 Betimle
İsimleri fiilden türeyen kelimelerle canlandır: akan, öten, sallanan.

4 Gözden geçir
Virgülü, soru işaretini ve büyük harfleri kontrol et.

Bağlantı: Ressamın fırçası, yazarın kelimesi

Bir ressam bir manzarayı renklerle, fırça darbeleriyle anlatır. Yazar ise aynı manzarayı kelimelerle anlatır. Ressamın tablosuna bakan biri dalgaların kıyıya vurduğunu görür. Yazarın metnini okuyan biri ise "kıyıya vuran dalgalar" sözünü okuyunca aynı resmi zihninde canlandırır. Fiilden türeyen betimleyici kelimeler yazarın fırçası gibidir: Durgun bir resmi hareketli hâle getirir.

Etkinlik 4

Yazma görevi: Okulumdan bir köşe

Okulunuzdan sevdiğiniz bir köşeyi (bahçe, kütüphane, koridor, sınıf) betimleyen bir paragraf yazınız.

1. Seçtiğiniz köşeyi gözlemleyiniz: Neler görüyorsunuz, neler duyuyorsunuz, neler hareket ediyor?
2. Gözlemlerinizi bir listeye yazınız.
3. Fiilden türeyen en az dört betimleyici kelime kullanarak beş altı cümlelik bir paragraf yazınız.
4. Kullandığınız bu kelimelerin altını çiziniz.
5. Yazınızı virgül, soru işareti ve büyük harf kurallarına göre gözden geçiriniz.
6. Paragrafınızı bir arkadaşınıza okuyunuz. Arkadaşınız gözünde canlanan resmi anlatsın.

Notlarım

★ PUANLAMA ANAHTARI

Ölçüt	Tam (3)	Kısmen (2)	Henüz değil (1)
Gözlem	Görülen, duyulan ve hareket eden varlıklar anlatılmış	Yalnız görülenler anlatılmış	Gözlem yok
Fiilden türeyen betimleyici kelimeler	En az dört tane, anlama uygun kullanılmış	Bir iki tane kullanılmış	Hiç kullanılmamış
Paragraf düzeni	Cümleler birbiriyle bağlantılı ve akıcı	Bazı cümleler kopuk	Cümleler dağınık
Yazım ve noktalama	Kurallara uygun	Bir iki yanlış var	Çok yanlış var

Notlarım

4 Yazım ve Noktalama Köşesi

Tanım Virgül

Yazıda kelimeleri ya da cümle parçalarını birbirinden ayırmak için kullanılan noktalama işaretine virgül denir. Virgül, aynı görevdeki kelimelerin ve tekrarlanan kelimelerin arasına, hitaplardan sonra da konur. Aynı ismi betimleyen "uzun" ve "geniş" gibi kelimeler eş görevli kelimelerdir.

Betimleme yaparken sık kullandığımız yazım ve noktalama kurallarını hatırlayalım.

- **Virgül:** Aynı ismi betimleyen eş görevli kelimeler arasına virgül konur: "Uzun, geniş bir yol". Tekrarlanan kelimeler arasına da virgül konur: "Bekledik, bekledik, sonunda otobüs geldi." Hitaptan sonra virgül konur: "Arkadaşlar, sessiz olalım."
- **Soru işareti:** Soru eki ya da soru sözü içeren cümlelerin sonuna konur: "Aslanlar neden yatar gibi duruyor?"
- **Büyük harfler:** Cümleler, kişi adları ve soyadları, adlarla birlikte kullanılan unvan ve saygı sözleri büyük harfle başlar: "Ayla Hanım", "Mustafa Kemal Atatürk".

Notlarım

Üç kuralla düzeltme

Her yanlışın altında doğrusu ve nedeni var

Büyük harf

Yanlış

kerem bey kitabı aldı.

Doğru

Kerem **B**ey kitabı aldı.

Cümle başı, kişi adı ve adla birlikte kullanılan saygı sözü büyük harfle başlar.

Virgül

Yanlış

Masal hikâye ve şiir okuduk.

Doğru

Masal**,** hikâye ve şiir okuduk.

Eş görevli kelimelerin arasına virgül konur; "ve" kelimesinden önce konmaz.

Soru işareti

Yanlış

Bu kitabı kim yazdı.

Doğru

Bu kitabı kim yazdı**?**

Soru sözü olan ve cevap bekleyen cümlenin sonuna soru işareti konur.

Örnek 4: Yanlışları düzeltelim

Soru: Aşağıdaki paragraftaki yazım ve noktalama yanlışlarını bulup düzeltiniz. "öğretmenimiz kerem bey bizi kütüphaneye götürdü. Raflarda masal hikâye ve şiir kitapları vardı. Elif'in elindeki kitabı kim yazdı"

Çözüm: Cümle başı büyük harfle başlar: "Öğretmenimiz". Kişi adı ve unvan büyük harfle yazılır: "Kerem Bey". Eş görevli kelimeler arasına virgül konur: "masal, hikâye ve şiir kitapları". Soru sözü "kim" içeren cümlenin sonuna soru işareti konur: "Elif'in elindeki kitabı kim yazdı?"

Tuzağa düşme!

Yanılgı avı: Fiilden türeyen betimleyici kelimeler

- ✗ "Fiilden gelen her kelime bir ismi betimler." → ✓ Fiilden gelen kelime, bir ismin önüne gelip onu betimliyorsa betimleyici kelimedir. "Bayrak **dalgalanıyor**." cümlesinde "dalgalanıyor" bir fiildir; işi bildirir, bir ismi betimlemez.
- ✗ "Kırmızı bayrak sözündeki kırmızı da fiilden türemiştir." → ✓ "Kırmızı" bir fiilden türememiştir; bayrağın rengini anlatan niteleyen bir kelimedir. "**Dalgalanan** bayrak" sözünde ise betimleme bir fiilden gelir.
- ✗ "Fiilden türeyen betimleyici kelimeler cümleyi uzatır, gereksizdir." → ✓ Bu kelimeler iki cümleyi birleştirerek anlatımı **kısaltabilir** ve canlandırır.
- ✗ "Uzun geniş bir yol yazarken virgül gerekmez." → ✓ Aynı ismi betimleyen eş görevli kelimeler arasına **virgül** konur: "Uzun, geniş bir yol".

Ne öğrendik?

1. "Yaz tatilinde gittiğimiz kasabayı çok sevdim." cümlesinde fiilden türeyen betimleyici kelimeyi bulunuz.

2. "Bahçe. Kuşlar. Çiçekler." kelimelerinin her birini fiilden türeyen betimleyici bir kelimeyle betimleyiniz.

3. Bir mektubun ilk cümlesi olan "Sevgili arkadaşım bugün sana bir şey anlatacağım" sözünü yazım ve noktalama kurallarına göre düzeltiniz.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilden türeyen betimleyici bir kelime vardır?

A) Kedi bahçede uyuyor.
B) Mavi bir kalem aldım.
C) Masadaki elmayı yedim.
D) Yerde uyuyan kediyi sevdim.

Notlarım

Konu Testi

✓ Ne öğrendik?

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyunuz. Her sorunun doğru seçeneğini işaretleyiniz.

1 Ayla Hanım, öğrencilerden günlük gözlemlerini anlatan birer cümle yazmalarını istedi. Dört öğrencinin yazdığı cümleler aşağıdadır.

Bu cümlelerin hangisinde bir isim, fiilden türeyen bir kelimeyle betimlenmiştir?

A) Bahçede büyük bir ağaç var.
B) Masaya sıcak çorbayı koydu.
C) Rüzgârda savrulan yaprakları topladık.
D) Yerdeki sarı yaprakları topladık.

2 "Kıyıya vuran dalgalar kumları ıslatıyordu. Martılar gökyüzünde süzülüyordu. Uzakta, yavaşça ilerleyen bir gemi vardı."

Bu parçada fiilden türeyen betimleyici kelimeler hangi seçenekte birlikte verilmiştir?

A) vuran, ilerleyen
B) vuran, süzülüyordu
C) ıslatıyordu, ilerleyen
D) süzülüyordu, vardı

3 Deniz, defterindeki iki kısa cümleyi daha akıcı hâle getirmek istiyor. Öğretmeni ona, fiilden türeyen betimleyici bir kelimeden yararlanmasını önerdi.

"Kitap masada duruyordu. Kitabı Deniz okuyacaktı." cümlelerini anlamı bozmadan tek cümlede birleştiren seçenek hangisidir?

A) Deniz'in okuduğu kitap rafta duruyordu.
B) Deniz'in okuyacağı kitap masada duruyordu.
C) Deniz masadaki kitabı okumuştu.
D) Kitap masada duruyor, Deniz okuyor.

4 Ayla Hanım, tahtaya mektupla ilgili dört söz yazdı. Öğrencilerden bu sözleri, betimlenen işin zamanına göre incelemelerini istedi.

Aşağıdaki sözlerin hangisinde betimlenen işin bittiği anlatılmaktadır?

A) yazılmış mektup
B) yazılan mektup
C) yazılacak mektup
D) yazılmayacak mektup

5 Ayla Hanım, öğrencilerin gezi yazılarından aldığı dört cümleyi yazım kuralları bakımından inceliyor. Cümlelerden yalnız birinde bir yazım yanlışı vardır.
Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?
A) Ayla Hanım bizi müzeye götürdü.
B) Sınıf arkadaşım nehir kitabın önünde durdu.
C) Deniz bize kitabın sayfalarını gösterdi.
D) Müdür Bey de bizimle geldi.

6 Deniz, müzede aldığı notlardaki cümlelerin sonuna henüz noktalama işareti koymadı. Notlardaki cümlelerden yalnız biri soru cümlesidir.
Aşağıdaki cümlelerin hangisinin sonuna soru işareti konmalıdır?
A) Müzeyi birlikte gezdik
B) Bu yolun adı Aslanlı Yol'dur
C) Kimse yüksek sesle konuşmuyordu
D) Aslanlar neden yatar gibi duruyor

KENDİME NOT

Bu konuda	Evet	Kısmen	Henüz değil
Okuduğum metinde açıkça söylenenleri bulabiliyorum.			
Fiilden türeyip ismi betimleyen kelimeleri fark edebiliyorum.			
Fiilden türeyen betimleyici kelimelerle iki cümleyi tek cümlede birleştirebiliyorum.			
Bir yeri betimleyen canlı bir paragraf yazabiliyorum.			
Virgül, soru işareti ve büyük harf kurallarını uygulayabiliyorum.			

Notlarım

Cevap Anahtarı

Ön Değerlendirme

1. Kişisel cevap. Örnek: İkinci cümle daha canlıdır; çünkü kuşun "dala konan" bir kuş olduğunu, yani ne yaptığını anlatır.
2. "Koşmak, okumak, uyumak" kelimeleri iş bildirir. Bu kelimeler birer fiildir.
3. Çorbanın nasıl olduğunu anlatan kelime "sıcak"tır. "Nasıl çorba?" sorusunun cevabıdır.
4. "Öğretmenimiz Ayla Hanım bizi müzeye götürdü." Kişi adı büyük harfle başlar; cümlenin sonuna da nokta konur.

1. Okuyalım: Aslanlı Yolda Bir Sabah

1. 4, 2, 3, 1.
2. "Bugün tanıdığım lider, okuduğu kitaplarla da bize bir şey anlatıyordu."
3. Kişisel cevap. Örnek: Atatürk'ün okuduğu kitaplar ve aldığı notlar, onun okumayı ve öğrenmeyi ne kadar sevdiğini gösteriyor.

2. Hareketli Betimlemeler: Fiilden Türeyen Kelimeler

1. "açan", "açmak" fiilinden türemiştir.
2. Örnekler: uçan balon, parlayan yıldız, kaynayan su.
3. "Uyuyan kediyi sevdim."
4. **C.** "pişecek" kelimesi pişme işinin henüz gerçekleşmediğini, ileride gerçekleşeceğini anlatır.

4. Yazım ve Noktalama Köşesi

1. "gittiğimiz". "Gitmek" fiilinden türemiştir ve kasabayı betimler.
2. Örnekler: çiçek açan bahçe, cıvıldaşan kuşlar, açılan çiçekler.
3. "Sevgili Arkadaşım, bugün sana bir şey anlatacağım." Mektuptaki hitap büyük harfle başlar, hitaptan sonra virgül konur, cümle sonuna nokta konur.
4. **D.** "uyuyan" kelimesi "uyumak" fiilinden türemiştir ve kediyi betimler. A'daki "uyuyor" bir fiildir, B'deki "mavi" niteleyen bir kelimedir.

Konu Testi

1. **C.** “savrulan” kelimesi “savrulmak” fiilinden türemiştir ve yaprakları betimler. A’daki “büyük”, B’deki “sıcak”, D’deki “sarı” fiilden türememiştir.
2. **A.** “vuran” dalgaları, “ilerleyen” gemiyi betimler. “ıslatıyordu”, “süzülüyordu” ve “vardı” cümlelerin yüklemidir.
3. **B.** “okuyacaktı” fiili “okuyacağı” kelimesine dönüşmüş, kitabı betimlemiştir. Yer ve zaman anlamı korunmuştur.
4. **A.** “yazılmış” kelimesi yazma işinin bittiğini anlatır. B’de iş sürmekte, C’de ileride yapılacak, D’de ise hiç yapılmayacaktır.
5. **B.** Kişi adları büyük harfle başlar: “Nehir”.
6. **D.** Cümlede “neden” soru sözü vardır ve cümle bir cevap bekler; sonuna soru işareti konur. A, B ve C bir bilgi verir, sonlarına nokta konur.

Notlarım